

เปรียบเทียบการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ

โชคสุข กรกิตติชัย

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

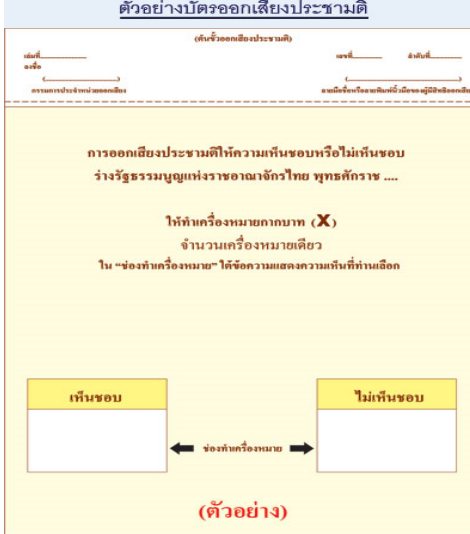

การออกเสียงประชามติของประเทศไทย ได้เคยมีบัญญัติไว้เป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492 มาตรา 174 ที่กำหนดว่า การเสนอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญอาจจัดให้มีการออกเสียงประชามติว่า เห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญนั้นก็ได้ นอกจากการออกเสียงประชามติตามรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ยังมีรัฐธรรมนูญต่อมาอีก 4 ฉบับ คือ ฉบับ พ.ศ. 2511, พ.ศ. 2517, พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2540 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการออกเสียงประชามติเพื่อให้ความเห็นชอบกับร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญบางมาตราหรือทั้งฉบับ ยกเว้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เท่านั้น ที่กำหนดให้เรื่องที่จะจัดให้มีการออกเสียงประชามติเป็นเรื่องอื่นที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่า มีความสำคัญ และอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติและประชาชน แต่ที่ผ่านมายังไม่เคยจัดให้มีการออกเสียงประชามติเกิดขึ้นเลย

ต่อมาเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2550 ซึ่งนับว่าเป็นการออกเสียงประชามติที่ราชอาณาจักรครั้งแรกของประเทศไทย และเป็นการจัดให้มีการออกเสียงประชามติว่าจะให้ความเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับ พ.ศ. 2550) ตามบทบัญญัติมาตรา 29 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ และประกาศผลการออกเสียงประชามติ (คณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2559, น. 3) ทั้งนี้ ผู้ศึกษาจะขอเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับการออกเสียงประชามติระหว่างร่างรัฐธรรมนูญเมื่อปี 2550 กับร่างรัฐธรรมนูญที่จะออกเสียงประชามติในวันอาทิตย์ที่ 7 สิงหาคม 2559 ที่จะถึงนี้ มาทำการเปรียบเทียบในรูปแบบของตารางเพื่อความสะดวกในการศึกษา ดังนี้

ประเด็น ข้อแตกต่าง	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับ พ.ศ. 2550)	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับ พ.ศ. 2559)
รัฐธรรมนูญที่บังคับ ใช้	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2558
พระราชบัญญัติ ที่บังคับใช้	พระราชบัญญัติว่าด้วยความเรียบร้อย ในการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550	พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียง ประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2559

ประเด็น ข้อแตกต่าง	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับ พ.ศ. 2550)	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับ พ.ศ. 2559)
วันออกเสียง ประชามติ	19 สิงหาคม 2550	7 สิงหาคม 2559
ระยะเวลาใน การออกเสียง ประชามติ	ระหว่าง 08.00-16.00 น.	ระหว่าง 08.00-16.00 น.
เรื่องทีออกเสียง ประชามติ	ให้ความเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบเฉพาะ ร่างรัฐธรรมนูญ	- ให้ความเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ทั้งฉบับ - ให้ความเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบ ประเด็นเพิ่มเติม (คำถามพ่วง) ของสภา นิติบัญญัติแห่งชาติว่า “ท่านเห็นชอบ หรือไม่ว่า เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิด ความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่าง 5 ปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภา ชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุม ร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี”
งบประมาณในการ ดำเนินการจัดให้มี การออกเสียง ประชามติ	1,500,280,700 บาท (สำนักงบประมาณ, 2550)	2,991,529,650 บาท (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2559)
หลักเกณฑ์และ วิธีการเผยแพร่ ร่างรัฐธรรมนูญ และการออกเสียง ประชามติ	1. กำหนดให้สภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง เผยแพร่กระบวนการและขั้นตอน การออกเสียงประชามติให้ประชาชน ได้รับทราบอย่างทั่วถึง	1. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทำ หน้าที่จัดพิมพ์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ และประเด็นเพิ่มเติมพร้อมคำอธิบาย หลักการ และเหตุผลของประเด็นที่ สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเสนอประเด็น เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง จัดให้มีการออกเสียงเพิ่มเติม รวมทั้ง

ประเด็น ข้อแตกต่าง	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับ พ.ศ. 2550)	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับ พ.ศ. 2559)
	<p>2. ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดและควบคุมการออกเสียงประชามติตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญมอบหมายให้เป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม</p> <p>3. การออกเสียงประชามติให้ใช้วิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยใช้เขตจังหวัดเป็นเขตออกเสียง กำหนดให้เขตหมู่บ้านเป็นหน่วยออกเสียง และถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิแต่ละหน่วยจำนวน 800 คนเป็นประมาณ</p> <p>4. กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียง ประกอบด้วย มีสัญชาติไทย (แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติไทย ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี) มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ ในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการออกเสียง และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตออกเสียงมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 30 วัน นับถึงวันออกเสียงประชามติ</p>	<p>เผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียงให้ประชาชนได้รับทราบเป็นการทั่วไป</p> <p>2. ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดและควบคุมการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญรวมทั้งประเด็นเพิ่มเติม (คำถามพ่วง) จากสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้เป็นไปด้วยความสุจริต และเที่ยงธรรม</p> <p>3. การออกเสียงประชามติให้ใช้วิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยใช้เขตจังหวัดเป็นเขตออกเสียง กำหนดให้เขตหมู่บ้านเป็นหน่วยออกเสียง และถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิแต่ละหน่วยจำนวน 800 คนเป็นประมาณ</p> <p>4. กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียง ประกอบด้วย มีสัญชาติไทย (แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติไทย ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี) มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ ในวันออกเสียง และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตออกเสียงมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 30 วัน นับถึงวันออกเสียงประชามติ</p>

ประเด็น ข้อแตกต่าง	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับ พ.ศ. 2550)	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับ พ.ศ. 2559)
ตัวอย่างบัตรออกเสียงประชามติ	 <p>ตัวอย่างบัตรออกเสียงประชามติ ปี 2550 ภาพจาก http://www2.ect.go.th/about.php?Province=nakhonnayok&SiteMenuID=1247</p>	 <p>ตัวอย่างบัตรออกเสียงประชามติ 7 สิงหาคม 2559 ภาพจาก http://www.ect.go.th/th/?page_id=8583</p>
ผลการออกเสียง ประชามติ รวมทั้ง ประเทศ - เห็นชอบ - ไม่เห็นชอบ	<p>14,727,306 10,747,441 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2559, น. 1)</p>	<p>รอผลการออกเสียงประชามติ 7 สิงหาคม 2559</p>

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

เหลืออีกไม่ถึง 40 วัน ก็จะถึงวันที่คนไทยทั้งประเทศ จะได้ออกมาใช้สิทธิออกเสียงเป็นครั้งแรกในรอบ 5 ปี หลังจากการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 (หากไม่นับการเลือกตั้ง 2 กุมภาพันธ์ 2557 ที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้เป็นโมฆะ) โดยวันอาทิตย์ที่ 7 สิงหาคม 2559 จะมีการจัดให้มีการออกเสียงประชามติว่า จะให้ความเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ทั้งฉบับ รวมทั้งให้ความเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบประเด็นเพิ่มเติม (คำถามพ่วง) ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติว่า “ท่านเห็นชอบหรือไม่ว่า เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่าง 5 ปีแรก นับแต่วันที่รัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี” ซึ่งถือเป็นการออกเสียงประชามติครั้งที่ 2 ของประเทศไทย และไม่ว่าจะมีการรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญก็ตาม ประเทศไทยยังต้องเดินหน้าต่อไป

บรรณานุกรม

“ประกาศสภาร่างรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2550” (16 มีนาคม 2550). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 124 ตอนพิเศษ 30 ง, น. 1-12.

“พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2559” (22 เมษายน 2559).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 133 ตอนที่ 34 ก, น. 1-21.

“พระราชบัญญัติว่าด้วยความเรียบร้อยในการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550” (1 สิงหาคม 2550). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 124 ตอนที่ 38 ก, น. 18-23.

สำนักงบประมาณ. (3 กรกฎาคม 2550). **เรื่อง การเบิกจ่ายงบประมาณค่าใช้จ่าย**

ในการเตรียมการจัดการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ [เอกสารอัดสำเนา]. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2559). **ข้อมูลสถิติการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2550.**

กรุงเทพมหานคร: วิสมา เอเชีย จำกัด.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (12 เมษายน 2559). **เรื่อง ขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย**

ในการดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ [เอกสารอัดสำเนา]. กรุงเทพฯ.

ภาพอ้างอิง

ภาพตัวอย่างบัตรออกเสียงประชามติ ปี 2550 สืบค้น 23 มิถุนายน 2559. จาก

<http://www2.ect.go.th/about.php?Province=nakhonnayok&SiteMenuID=1247>

ภาพตัวอย่างบัตรออกเสียงประชามติ 7 สิงหาคม 2559 สืบค้น 23 มิถุนายน 2559. จาก

http://www.ect.go.th/th/?page_id=8583